

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/118/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116226783
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8116226783.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v spore žalobcu Rozhlas a televízia Slovenska, Mlynská dolina, 845 45 Bratislava, IČO: 47 232 480, proti žalovanému W. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX, XXX XX W., o zaplatenie 420,68 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 15.05.2017 č.k. 20 Csp 213/2016-28 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok vo výrokoch II. a III.

Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že:

„I. žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 109,80 Eur a úhradu poštových sadzieb spojených s vymáhaním vo výške 1,40 Eur a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 29.12.2016 domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 420,68 Eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že rozhlas a televízia Slovenska je verejnoprávna inštitúcia zriadená na základe zák. č. 532/2010 Z.z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Žalobca je aktívne vecne legitimovaný na podanie tohto návrhu podľa § 4 ods. 1 a § 10 ods. 5 zák. č. 340/2012 Z.z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon“). Žalovaný je zo zákona platiteľom úhrady za služby verejnosti (ďalej len „úhrada“) podľa § 3 písm. a) Zákona vo výške 4,64 Eur podľa § 6 ods. 1 Zákona s periodicitou platenia úhrad: mesačná, v zmysle § 7 Zákona. Kontrolou úhrad v zmysle § 8 Zákona a údajov od dodávateľa elektriny, ktorý eviduje žalovaného ako odberateľa elektriny v odbernom mieste elektriny od 17.10.2007, a ktorý zároveň poskytuje žalobcovi súčinnosť v zmysle § 9 ods. 2 Zákona žalobca zistil, že žalovaný ku dňu podania tohto návrhu na tunajší súd nezaplatil úhradu v zmysle Zákona za obdobie 01.04.2008 - 30.06.2015 (ďalej len „žalované obdobie“). Nakoľko si žalovaný nesplnil zákonnú povinnosť a neoznámil žalobcovi v zmysle § 9 ods. 6 Zákona do 30 dní odo dňa, keď došlo k skutočnosti vznik povinnosti platiť úhradu a túto skutočnosť nepreukázal, prihlásil žalovaného do evidencie platiteľov na základe údajov od dodávateľa elektriny žalobca. Žalobca v zmysle § 10 ods. 2 Zákona písomnou výzvou zo dňa 29.04.2016 odoslanou prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s., vyzval žalovaného na

zaplatenie omeškanej úhrady a na zaplatenie poštových sadziieb súvisiacich s odoslaním výzvy. Listom zo dňa 14.05.2015 žalobca zároveň oznámil žalovanému, že vykonal kontrolu platenia úhrady. Nakoľko žalovaný nezaplatil úhradu a poštové sadzby v lehote do 30 dní od doručenia uvedenej výzvy, je žalovaný povinný v zmysle § 10 ods. 3. Zákona zaplatiť aj pokutu. Dlh žalovaného za žalované obdobie 01.04.2008 - 30.06.2015 je vo výške 403,68 Eur. Výška dlhu je súčinom počtu mesiacov v žalovanom období a sadzby úhrady v zmysle § 6 ods. 1 Zákona.

3. Podľa § 116 ods. 1,2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ako „CSP“), Ak sa žalobu nepodarí doručiť žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, na adresu podľa § 106 ods. 1 písm. a), je súd povinný urobiť všetky úkony potrebné na zistenie skutočného pobytu žalovaného. Ak sa súdu nepodarí žalobu doručiť na adresu zistenú postupom podľa odseku 1, zverejní súd oznámenie o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu. Žaloba sa považuje po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

4. Keďže skutočný pobyt žalovaného sa nepodarilo zistiť, oznámenie o podanej žalobe bolo zverejnené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu dňa 20.03.2017. Žalovaný si žalobu neprevzal. V zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa žaloba považuje za doručenú dňa 05.04.2017. Žalovaný sa k podanej žalobe nevyjadril.

5. Podľa § 297 CSP, súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak

a) sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prospech spotrebiteľa,

b) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 Eur.

6. Oznámenie o vyhlásení rozsudku podľa § 219 ods. 3 CSP bez nariadenia pojednávania bolo oznámené vyvesením na úradnej tabuli súdu dňa 26.04.2017.

7. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav, podľa ktorého z oznámenia o kontrole platenia úhrady (č.l. 6) vyplýva, že žalovaný je vedený ako odberateľ elektriny v odbernom mieste elektriny W. 79, W. od 17.10.2007.

8. Z prehľadu predpisov a platieb (č.l. 4) vyplýva, že žalovaný má nedoplatok za obdobie od 1.04.2008 do 30.06.2015 vo výške 403,68 Eur (87x 4,64 Eur).

9. Listom zo dňa 29.04.2016 bol žalovaný vyzvaný na úhradu nedoplatku za obdobie od 01.04.2008 do 30.06.2015.

10. Žalobca si uplatnil zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 17,- Eur a poštových sadziieb spojených s vymáhaním vo výške 1,40 Eur. Podľa potvrdenia Slovenskej pošty (č.l. 7) bola tarifná cena pre produkt Úradná zásielka v období od 01.01.2016 do 30.09.2016 vo výške 1,40 Eur za kus.

11. Súd prvej inštancie po právnom posúdení veci dospel k nasledovným záverom.

12. Posudzovaný právny vzťah strán je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou. Povinnosť žalovaného platiť úhrady za služby poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska v oblasti vysielania a televízneho vysielania vznikol tak, že žalovaný je evidovaný dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny. V konaní nebolo preukázané a ani tvrdené, aby žalovaný pri uzatváraní zmluvy o dodávke elektriny konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, teda vystupoval ako spotrebiteľ. Ak je teda zmluva o dodávke elektriny spotrebiteľskou zmluvou tak aj právny vzťah, ktorý z neho vyplýva, teda povinnosť platiť úhrady za služby, je spotrebiteľským právnym vzťahom.

13. Súd poukazuje aj na znenie čl. 2 písm. c) Smernice Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. V zmysle tohto článku na účely Smernice „predajca alebo dodávateľ“ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto Smernici koná s cieľom vzťahujúcim sa k jeho obchodu, podnikaniu alebo povolaniu bez ohľadu na

to, či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva. Táto smernica (ktorej transpozíciou bola zavedená definícia spotrebiteľských zmlúv do Občianskeho zákonníka) výslovne stanovuje aj to, že členské štáty zabezpečia, aby do zmlúv neboli zahrnuté nekalé podmienky, najmä preto, že táto smernica platí tiež pre obchody, podnikanie alebo povolania verejného charakteru. Príkladom osoby verejného práva je aj Rozhlas a televízia Slovenska.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené súd posúdil vzťah medzi stranami ako spotrebiteľský.

15. Súd v predmetnom spore prihliadol z úradnej povinnosti na premlčanie úhrad, ktorých splatnosť nastala 3 roky pred podaním žaloby dňa 29.12.2016. Za premlčané považoval súd úhrady, ktorých splatnosť nastala pred 29.12.2013, t.j. 67 úhrad (od 200804 - 201310). V zmysle ust. § 7 ods. 1,2 zákona č. 340/2012 Z.z. bol žalovaný povinný úhrady zaplatiť do posledného dňa príslušného mesiaca. Ak vyberateľ úhrady zistí, že platiteľ je v omeškaní so zaplatením úhrady, je povinný v zmysle § 10 zákona č. 340/2012 Z.z. ho písomne vyzvať na splnenie uvedenej povinnosti v lehote do 30 dní od doručenia výzvy. Žalobca si povinnosť splnil až dňa 29.04.2016, t.j. u prvej úhrady až s odstupom 8 rokov. Súd preto takéto konanie žalobcu vyhodnotil ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, a preto za začiatok plynutia premlčacej doby súd považoval uplynutie 30 dňa, od kedy bol žalovaný povinný zaplatiť úhradu za ten ktorý mesiac. Žalovaný sa teda do omeškania dostal u úhrady za mesiac október 2013 dňom 01. december 2013 (úhrady za predchádzajúce obdobie sú rovnako premlčané). Súd preto nárok v časti zaplataenia 310,88 Eur (67x 4,64 Eur) považoval za premlčaný a z tohto dôvodu žalobu v tejto časti zamietol.

16. Pokiaľ ide o zvyšný nárok, t.j. úhrady za obdobie november 2013 až jún 2015, úhradu poštových sadziieb spojených s vymáhaním vo výške 1,40 Eur a zmluvnej pokuty vo výške 17,- Eur, tak v tejto časti bol nárok dôvodný. Žalovanému ako odberateľovi elektriny vznikla povinnosť platiť úhrady za služby poskytované žalobcom v oblasti vysielania a televízneho vysielania vo výške 4,64 Eur mesačne. Keďže v konaní nebolo sporné, že žalovaný úhrady za obdobie december 2013 až jún 2015, t.j. 20x 4,64 Eur (92,80 Eur) nezaplatil, vzniklo žalobcovi oprávnenie požadovať okrem zaplataenia 92,80 Eur aj zaplataenie poštovného vo výške 1,40 Eur a zmluvnej pokuty vo výške 17,- Eur. Vzhľadom na uvedené súd zaviazal žalovaného na zaplataenie sumy 109,80 Eur (92,80 Eur + 17,- Eur) a poštových sadziieb spojených s vymáhaním vo výške 1,40 Eur.

17. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods.2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobca bol úspešný v časti zaplataenia 109,80 Eur zo sumy 420,68 Eur, teda v rozsahu 26,10% a žalovaný vo zvyšných 73,90%. Úspech žalovaného, ktorý prevyšuje úspech žalobcu je preto 47,80%. Žalobca ako neúspešná strana nemá nárok na náhradu trov konania a žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil, zo spisu mu trovy konania nevyplývajú, a preto mu súd nárok na náhradu trov konania nepriznal.

18. Žalobca v podanom odvolaní proti výroku II. a III. napadnutého rozsudku navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu.

19. Namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď spor považoval za spotrebiteľský v zmysle § 290 CSP a na vec aplikoval § 5 b/ zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

20. Žalobca je presvedčený, že sa nejedná o spotrebiteľský spor. Nárok žalobcu totiž nevyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy a žalobca nie je dodávateľom v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

21. V ďalšej námietke žalobca poukazuje na svoje verejnoprávne postavenie ako prekážku pre posúdenie vzťahu ako spotrebiteľského.

22. Žalobca nesúhlasí s premlčaním časti úhrady a má za to, že súd prvej inštancie otázku premlčania nesprávne právne posúdil.

23. Zákon o úhradách určuje žalobcovi presný procesný postup ako postupovať pri vymáhaní úhrady. V zmysle § 10 ods. 2 Zákona o úhradách je žalobca povinný platiteľa vyzvať na zaplataenie úhrady a poštových sadziieb súvisiacich s odoslaním výzvy. Ak platiteľ na základe výzvy nezaplatí ani do 30 dní

od jej doručenia v zmysle § 10 ods. 3 alebo ods. 4, je povinný žalobcovi uhradiť aj pokutu. V zmysle § 10 ods. 5 Zákona o úhradách, je potom žalobca povinný si u platiteľa uplatniť nárok na zaplatenie úhrady, poštových sadzieb a pokuty na príslušnom súde. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca sa svojho nároku môže na súde domáhať výlučne pri dodržaní uvedeného procesného postupu. Momentom zrodu žaloby a teda momentom rozhodujúcim pre začatie plynutia premlčacej doby, je podľa názoru žalobcu deň nasledujúci po uplynutí 30-dňovej lehoty po doručení výzvy platiteľovi.

24. V ďalšej časti podaného odvolania žalobca namieta porušenie práva na spravodlivý proces. Vytýka súdu prvej inštancie, že mohol vydať rozsudok pre zmeškanie a nedôvodným použitím ustanovení o ochrane slabšej strany porušil princíp rovnosti zbraní.

25. Odvolateľ namieta, že súd nemohol podľa § 297 CSP rozhodnúť bez pojednávania, pretože sa žalovaný nevyjadril a tak nebola splnená podmienka nespornosti skutkových tvrdení.

26. Napokon žalobca má za to, že súd prvej inštancie v zmysle § 138 CSP mal povinnosť vyzvať žalobcu na späťvzatie žaloby v časti, v ktorej žalobu považoval za nedôvodnú, teda premlčanú.

27. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

28. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

29. Podľa ustanovenia § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

30. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Poukazuje na správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia. K odvolacím námietkam žalobcu sa žiada uviesť nasledovné.

31. Námietky odvolateľa v podanom odvolaní týkajúce sa prejednávanej veci boli zo strany odvolacieho súdu podrobne analyzované a bolo k nim zaujaté podrobné stanovisko v iných prejednávaných veciach, v ktorých odvolateľ vystupuje ako žalobca, najmä však v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 93/2017-45 zo dňa 29.05.2018.

32. Podľa názoru odvolacieho súdu, odôvodnenie citovaného rozsudku dáva v plnom rozsahu odpoveď na všetky námietky žalobcu, ktoré uplatnil v podanom odvolaní v tomto konaní.

33. Z citovaného rozhodnutia je potrebné zvýrazniť nasledovné:

„Otázka spotrebiteľskej povahy veci je relevantná najmä pokiaľ ide o použitie ustanovení zákona týkajúcich sa poučovacej povinnosti zo strany súdu, najmä vhodného spôsobu poučenia spotrebiteľa nad rámec všeobecnej poučovacej povinnosti, poučenia o viacerých možnostiach zastupovania, poučenia aj o iných spôsoboch účelnej obrany (§292 CSP). Povaha právnej veci má ďalej význam aj pri otázke prihliadania na premlčanie aj bez návrhu, pri aplikácii osobitných ustanovení o dokazovaní, pri oslobodení od platenia súdneho poplatku a ďalších procesných odlišnostiach v sporoch so slabšou stranou sporu. Aj z týchto dôvodov je posúdenie skutočností, či sa na takýto spor strán použijú ustanovenia ohľadom spotrebiteľských sporov, veľmi dôležitou.

Nemali by byť pochybnosti o existencii práva žalobcu na úhradu za služby verejnosti s jej príslušenstvom. Pochybnosti vznikli len v súvislosti s právnou otázkou, či došlo k oslabeniu práva v dôsledku oddialovania s jeho uplatnením na súde voči žalovanej a v kladnom prípade či sa má zohľadniť premlčanie aj bez námietky žalovanej priznaním jej statusu spotrebiteľky.“

34. Žalovaná je v spore úplne pasívna. Jej pasivita, ako je to pomerne v obdobných prípadoch veľmi častý jav, zapadá do dôsledkov masového zlyhania verejnej moci v oblasti právnej osvety obyvateľstva. Odvolací súd bral na to zreteľ, najmä na fakt, že pre občanov niet obligatórnej (povinnnej) právnej pomoci odborníkom na právo a „návšteva“ advokáta spojená s nákladmi prevyšujúcimi predmet drobného sporu na prvý pohľad pôsobí odradzujúco, najmä, ak náklady nielenže môžu prevyšovať spornú sumu, ale nemusia byť nakoniec ani priznané (porov. čl.16 nariadenia EP a Rady (ES) č.861/2007 z 11.júla 2007, ktorým sa upravuje Európske konanie s nízkou hodnotou sporu „Súd alebo tribunál neprisúdi úspešnej strane trovy, ktoré sú neprimerané voči pohľadávke“.

35. Otázkou, či ide o spotrebiteľskú právnu vec považuje odvolací súd za zásadnú a od jej vyriešenia závisí aj výsledok sporu. V analogických prípadoch súdy nepriznali prijímateľom predmetnej služby status spotrebiteľa (porov. napr. rozhodnutie KS v Banskej Bystrici z 31.10.2017 č.k. 12Co/282/2017). Odvolací súd sa z nižšie uvedených dôvodov od uvedených názorov odkláňa.

36. Existuje súvislosť medzi službou verejnoprávneho vysielania a sporným poplatkom, či úhradou (tiež „koncesionársky poplatok“), aj keď povinnosť zaplatiť tento poplatok nevyplýva z bezprostredného poskytnutia služby, ktorej priamu hodnotu by tento poplatok či úhrada predstavovala, ale tento poplatok súvisí výlučne s uzavretou zmluvou o dodávke elektrickej energie bez prípadnej súvislosti s preukázanou držbou televízneho prijímača, či rozhlasového aparátu.

37. Samotný prístup k takejto službe, tiež možno povedať, že je voľným a nepodlieha zaplateniu tohto poplatku ako v prípade napr. zaplatenia poplatku za službu prijímania kódovaných televíznych staníc, kedy až zakúpením príslušného kódovacieho zariadenia možno sledovať takéto televízne vysielanie.

38. Ak by sa mala dať odpoveď na povahu vzťahu čo možno najstručnejšie, tým elementárnym dôvodom na podporu spotrebiteľskej povahy veci je fakt, že aj v prípade RTVS - vysielacej služby ide o službu, a ak ju žalovaná neprijala na obchodné účely (tiež profesiu či zamestnanie), tak ide čisto o spotrebu služby.

39. Samotný fakt, že zákonodarca nezvolil zmluvný systém, napr. povinné zmluvné prijímanie predmetnej vysielacej služby, nemôže byť prekážkou pre to, aby státisíce občanov stratili status konzumentov služby. Naopak, svojim spôsobom legislatívne vnútenie televíznej a rozhlasovej služby je jedna z okolností, ktoré majú potenciál ovplyvniť v budúcnosti posudzovanie obchodných praktík RTVS, či nie sú nekalé. Ako RTVS priznáva, aj keď len sčasti, predsa len aj ona podniká a robí tak v rámci poskytovania služby širokým vrstvám obyvateľstva.

40. Odvolací súd teda nijako nespochybňuje mimoriadne významné (doslova poslanie) verejnoprávnej RTVS, no bolo by príliš odvážne konštatovať, že RTVS sa za žiadnych okolností nemôže dopustiť nekalých obchodných praktík, ktorých nosnú reguláciu obsahuje práve Spotrebiteľský kódex. Ak je ale tomu tak, tak na druhej strane sú tu občania ako konzumenti služby očakávajúci, že v prípade nekalých obchodných praktík budú na žalobcu dopadať ochranné normy spotrebiteľského práva.

41. Právne predpisy o ochrane spotrebiteľov pred nekalou praxou sú potencionálne vo vzťahu k širokým vrstvám obyvateľstva tými, ktoré dávajú odpoveď o možných spotrebiteľských konzekvenciách vzťahu medzi RTVS a prijímateľmi (konzumentmi) predmetnej transmisijnej služby. Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách nie je pritom jedinou smernicou spotrebiteľského práva. To na margo odvolacích argumentov žalobcu, ktorý ako predpoklad spotrebiteľskoprávnej ochrany považuje len a len existenciu zmluvy.

42. Nie je úlohou súdu detektívne vyhľadávať potencionálne možné nekalé obchodné praktiky podľa spotrebiteľského kódexu a s tým spojenú existenciu spotrebiteľa. Fakt je ale ten, že unijné predpisy a implementované vnútroštátne právo nevychádzajú z nejakého uzavretého okruhu nekalých obchodných praktík. Zákon ani nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol všetky rozmanitosti života a postihol všetky do úvahy prichádzajúce možné nečestnosti (porov. príkladmo vypočítané nekalé obchodné praktiky podľa prílohy k Spotrebiteľskému kódexu a Smernice 2005/29, napr. „agresívnou praktikou je okrem iného zahrnutie priameho nabádania pre deti do reklamy, aby si kúpili alebo aby presvedčili svojich rodičov alebo iných dospelých, aby im kúpili propagované produkty).

43. Prekážkou na kvalifikovanie veci ako spotrebiteľskej nie je ani legislatívne usporiadanie vzťahov medzi RTVS a konzumentmi jej verejnej služby (porov. obdobnú zákonnú reguláciu vzťahov medzi Štátnym fondom rozvoja bývania a konzumentmi „verejnoprávnych“ úverov; zákon č. 607/2003 Z.z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/607/>> o štátnom fonde rozvoja bývania). Isteže je problematické otvárať pri službe RTVS verejnosti tému neprijateľných zmluvných podmienok, ak zmluva „nieť“, no jednak nie je to celkom tak, pretože istá zmluva predsa len pre existenciu vzťahu existuje a je kruciálna (zmluva o dodávke elektriny), no dôležitejší je fakt, ako sa už súd zmienil, že spotrebiteľskoprávne konzekvencie a nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa predmetnej vysielacej služby vyplývajú aj z možných obchodných praktík, ku ktorým môže dôjsť aj vo vzťahoch založených zákonom.

44. Za takýchto okolností, ak niet legislatívne uzavretého okruhu do úvahy prichádzajúcich obchodných praktík, ktoré môžu byť nekalé, tak ani čiastočne podnikajúceho žalobcu ako poskytovateľa služby širokým vrstvám obyvateľstva nemožno vylučovať z okruhu subjektov povinných dodržiavať zákaz nekalých obchodných praktík. Žalobca je dodávateľom služby a súčasne protipólom - protistranou spotrebiteľom verejnej transmisijnej služby bez ohľadu na to, či dôjde ku kolízii s normami na ochranu spotrebiteľa. Ani pri vzťahoch, v rámci ktorých niet pochybností o ich spotrebiteľskej povahe (úverové, poisťné a ii), spotrebiteľský vzťah nevzniká až porušením práva ale už jeho založením.

45. Inými slovami tiež povedané, žalobca sa nestáva dodávateľom spotrebiteľskej služby až momentom, keď použije nekalú obchodnú praktiku v rozpore s legislatívou implementovanou na základe Smernice 2005/29 „o nekalých obchodných praktikách“, ale už v čase, keď do vzťahu, z ktorého takáto praktika môže vzísť vstúpi, a to bez ohľadu na formu vzniku vzťahu, teda vrátane jeho založenia zákonom. O to viac, ak právny vzťah s cieľom poskytovať službu širokým vrstvám obyvateľstva (nepodnikateľom) má zmluvný základ nevynímajúc zmluvu o dodávke elektriny so všetkými jej vedľajšími, náhodilými zložkami (accidentalia negotii) a ďalšími súvisiacimi vzťahmi.

46. Ide o odvodený záväzok vo vzťahu k verejnoprávnej inštitúcii. Ak by sa aj pripustila možnosť, že nejde o spotrebiteľský vzťah, potom za relevantné treba považovať vzťahy aj len súvisiace. V tomto smere zákon zaraďuje pod režim spotrebiteľského práva nielen spory zo spotrebiteľských zmlúv, ale aj spory súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou (porov. slovo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou v § 290 CSP).

47. Napriek skutočnosti, že vzťah priamo medzi platiteľom úhrady a RTVS nevznikol tým najbežnejším spôsobom („zmluvou“), nemožno prehliadať skutočnosť, že podmienkou jeho vzniku je uzavretie „štandardnej“ spotrebiteľskej zmluvy. Ak teda tento „pridružený vzťah“ má byť nejakým spôsobom právne posúdený, zrejme musí byť posúdený v súlade s prvotnou zmluvou (o dodávke elektriny), od ktorej sa odvíja a ktorá spotrebiteľskou zmluvou nepochybné je.

48. K ďalším odvolacím dôvodom.

Námietka verejnoprávnosti ako prekážky pre consumer povahu vzťahu.

49. Ako vyplýva z výpisu z Obchodného registra Ministerstva spravodlivosti SR, Rozhlas a televízia Slovenska je zapísaná ako iná právnická osoba, ktorá v predmete činnosti má celoplošné digitálne vysielanie televíznych a programových služieb, ako aj vykonávanie podnikateľských činností a činností podľa zákona č. 532/2010 Z.z. o rozhlase a televízii Slovenka. V zmysle § 2 ods. 1 zák. č. 532/2010 Z.z. je RTVS verejnoprávna, národná, nezávislá, informačná, kultúrna a vzdelávacia inštitúcia, ktorá poskytuje službu verejnosti v oblasti rozhlasového vysielania a televízneho vysielania.

50. Odvolateľ zdôrazňuje svoje verejnoprávne postavenie ako prekážku pre posúdenie vzťahu ako spotrebiteľského. To má aj Štátny fond rozvoja bývania, ktorý poskytuje úvery pri pomerne striktnnej zákonnej úprave a aplikačná prax ho posúdila ako dodávateľa úverov pre spotrebiteľov (porov. rozsudok Krajského súdu v Nitre z 4.5.2017 č.k. 9Co/352/2016, rozsudok Krajského súdu v Trnave z 18.3.2015 č.k.11Co/359/2014 a iné).

51. K otázke verejnoprávnosti dodávateľa služieb zaujal postoj aj Súdny dvor. Aj na belgickú školu ako inštitúciu s verejnou formou vlastníctva, ktorá študentke poskytla úver dopadá smernica Rady 93/13 ES (C-147/16). Obdobný záver vyplýva aj z rozsudku SD EU vo veci C-59/2012 BKK Mobil Oil

Korperschaft des öffentlichen Rechts proti Zentrale Zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs, v ktorom Súdny dvor EÚ skonštatoval, že Smernica 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, ktorou sa mení smernica Rady 84/450/EHS, sa má vykladať v tom zmysle, že do jej osobnej pôsobnosti patrí verejnoprávny subjekt poverený úlohou všeobecného záujmu, ako je správa zákonného systému zdravotného poistenia.

52. Je pravdou, že v Smernici 2005/29/ES je použitý pojem obchodník na rozdiel od pojmov predajca, či dodávateľ, ktoré používa Smernica Rady 93/13/EHS, no aj v tomto prípade sa riešila aplikácia na subjekt verejného práva, teda zdravotnú poisťovňu, v čom možno nájsť paralelu s postavením RTVS a s napĺňaním jej verejnoprospešných cieľov. Obe smernice majú cieľ zaistiť vysokú spoločnú úroveň ochrany spotrebiteľov, ako to je aj v tomto posudzovanom prípade, čo je dôvodom pre prijatie záverov ohľadom definície pôsobnosti smernice aj na subjekty verejného práva. Bližšie závery možno nájsť v návrhu generálneho advokáta Yvesa Bota zo 04.07.2013.

53. Ak teda Súdny dvor EÚ pripustil výklad, že verejnoprávne právnické osoby spadajú do rámca Smernice 2005/29/ES, je dôvodné vychádzať z toho, že verejnoprávne subjekty spadajú pod pôsobnosť aj iných smerníc, ktoré majú rovnaký cieľ, nakoľko v podstate všetky verejné právnické osoby sú založené spravidla na to, aby sledovali verejnoprospešný cieľ. Z odôvodnenia citovaných rozhodnutí vyplýva, že ani verejnoprávny subjekt, ktorý je poverený verejnoprospešnou funkciou, nemôže byť oslobodený od svojej povinnosti dodržiavať zásadné pravidlá, akými sú pravidlá odbornej starostlivosti, a to hlavne vo vzťahu k subjektom, ktoré sú zásahom štátu povinné platiť úhradu v prospech takéhoto subjektu.

54. Tomuto výkladu zodpovedá aj bod 14 odôvodnenia Smernice Rady 93/13 ES, podľa ktorého sa zohľadňujú prípadné nekalé podmienky aj pri dodávkach verejného charakteru, ktoré zabezpečujú kolektívne služby cit. „keďže členské štáty zabezpečia, aby do zmlúv neboli zahrnuté nekalé podmienky, najmä preto, že táto smernica platí tiež pre obchody, podnikanie alebo povolania verejného charakteru“. Rovnaký záver vyplýva aj z bodu 16 odôvodnenia smernice, „keďže hodnotenie nekalého charakteru podmienok podľa vybraných všeobecných kritérií najmä pri predaji alebo dodávkach verejného charakteru, ktoré zabezpečujú kolektívne služby,...“).

K premlčaniu

Žalobca v odvolaní nesúhlasí s premlčaním časti úhrady.

55. Odvolací súd teda nespochybňuje právo RTVS na úhradu, len ho považuje rovnako ako súd prvej inštancie za oslabené do takej miery, že po uplynutí premlčacej doby ho už priznať nemožno. Premlčanie má okrem iného preventívnu funkciu predchádzať uplatňovaniu práva po neprimerane dlhú dobu. Už len z prozaického dôvodu, že plynutiu času je priamo úmerné riziko straty dokladov, zabúdanie a celkové sťaženie právnej pozície bežného občana použiť procesné prostriedky. Z tohto pohľadu odkladanie uplatnenia práva nie je poctivé a čiastočne voči laikom aj nečestné. Ak primárne právo únie sleduje vysoký stupeň ochrany spotrebiteľov (čl. 38 Charty základných práv EÚ), tak podľa názoru odvolacieho súdu pred akýmikoľvek nečestnosťami vrátane nedôvodného odkladania uplatnenia práva. Zdá sa, že dôvodom uplatňovania premlčaných práv na súde je spoliehanie sa veriteľa na to, že sa zo strany občana obrana premlčaním neuplatní, čo je v prípade dlžníka, ktorý je laikom, zarážajúce.

56. Odvolací súd považuje inštitút premlčania práva za účelný procesný prostriedok obrany spotrebiteľa a ktorý má aj svoj procesný rozmer (pozri Števček, M.: Zákon a sudcovia; k výkladu ustanovenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa In: Justičná revue. - Roč. 67, č. 3 (2015), s. 357-367.) a niet dôvod ho vylučovať z množiny do úvahy prichádzajúcich prostriedkov účelnej obrany spotrebiteľa, ohľadne ktorých má zo strany súdu voči spotrebiteľovi smerovať poučenie, a to 1.vhodným spôsobom, 2. nad rámec všeobecnej poučovacej povinnosti, 3. aj o iných účelných možnostiach obrany (§ 292 CSP; cit., Súd poučí spotrebiteľa „vhodným spôsobom...nielen v rozsahu všeobecnej poučovacej povinnosti...ale ho poučí aj ...o iných možnostiach potrebných na účelné uplatnenie alebo bránenie jeho práv.).V danom prípade správne súd prvej inštancie prihliadol na premlčanie podľa §5b Spotrebiteľského kódexu.

57. Odvolací súd sa pritom nestotožňuje s RTVS, že premlčacia doba akejkoľvek úhrady začne plynúť až od výzvy. Touto právnou konštrukciou by sa stali prostriedky spojené s plynutím času závislé na

svojevôli RTVS a jej ľubovoľnom rozhodnutí, kedy zašle výzvu na zaplataenie akejkoľvek mesačnej úhrady, napr. odkladanie zaslania výzvy na niekoľko rokov. Pre začiatok plynutia premlčacej doby majú relevanciu:

1. Povinnosť každého spotrebiteľa platiť úhradu mesačne vždy do posledného dňa príslušného mesiaca (§7 ods.1,2 zákona č.340/2012 Zz., cit.,, Úhrada sa platí mesačne; úhradu za príslušný kalendárny mesiac je platiteľ povinný zaplatiť do posledného dňa príslušného kalendárneho mesiaca“. 2. Povinnosť RTVS zaslať výzvu a 3. Uplynutie 30-dňovej lehoty na plnenie. Ak sú splnené uvedené podmienky, RTVS je povinná uplatniť právo na súde. Ako je zrejmé, nič nebránilo RTVS zaslať výzvu za obdobie od 4/2012 až 11/2013 už v decembri 2013 a nie až v roku 2016, a tak včas uplatniť právo na úhradu. Konštrukcii, ktorá umožňuje jednoduchou výzvou oddialovať splatnosť a uplatnenie práva rádo vo rokoch, súd odmietol poskytnúť ochranu.

K porušeniu práva na spravodlivý proces.

58. Žalobca v odvolaní vytyka súdu prvej inštancie, že mohol vydať rozsudok pre zmeškanie pre pasivitu žalovanej a nedôvodným použitím ustanovení o ochrane slabšej strany porušil princíp rovnosti zbraní.

59. K tomuto odvolaciemu dôvodu sa poznamenáva, že žalobcovi sa neznemožnilo reagovať a vyjadriť nesúhlas s právnym posúdením sporu. Podaním odvolania spor pokračuje a na námietky žalobcu sa dáva odpoveď zo strany odvolacieho súdu. Právo na súdnu ochranu nevyhnutne neznamená právo na akceptáciu právneho názoru. Odvolateľovi sa zo strany odvolacieho súdu dala odpoveď, akurát odlišná od predstáv žalobcu.

60. Výhrada, že súd nepoužil rozsudok pre zmeškanie, aj keď žalovaná bola úplne pasívna je nedôvodná, pretože bez pojednávania niet nároku na vydanie rozsudku pre zmeškanie (arg.slovo „môže“ v § 273 CSP). Pasivita pani Duždovej ako už bolo vyššie poznamenané, viac než sa zdá, súvisí s nedostatkom znalostí z občianskeho sporového procesu (na rozdiel od vybavenia žalobcu, ktorý má právny odbor).

61. Odvolateľ vytyka, že súd nemohol podľa § 297 CSP rozhodnúť bez pojednávania, pretože sa žalovaná nevyjadrila, a tak nebola splnená podmienka nespornosti skutkových tvrdení.

62. Odvolací súd už v úvode odôvodnenia uviedol, že žalovaná žiadne tvrdenie žalobcu nerozporovala a takýto stav aj z hľadiska princípov sporového konania možno považovať za stav, že tvrdenia v žalobe nie sú sporné. To by v konečnom dôsledku malo žalobcovi byť na prospech.

63. Otázka úhrad je právne jednoduchá (zo zákona vyplýva výška úhrady a príslušenstva), skutkové tvrdenia neboli rozporované (sporné) a hodnota sporu neprevýšila 1000,- Eur. Procesný kódex tak umožňoval súdu prvej inštancie rozhodnúť drobný spor bez nariadenia pojednávania v menej náročnejšom procese.

64. Za nedôvodný považuje odvolací súd aj ostatný odvolací dôvod (námietka procesnej povahy), že súd nevyzval žalobcu podľa § 138 CSP na späťvzatie v nedôvodnej časti žaloby, čím sa žalobca mohol vyjadriť k premlčaniu a takto bol nútený použiť svoje argumenty „prvýkrát až v odvolaní“.

65. K tomu sa poznamenáva, že ide o chybu (vadu) procesu, nie však takej závažnosti, ktorá by mala za následok vecnú nesprávnosť súdneho rozhodnutia. Ako už bolo uvedené, odvolateľovi sa umožnilo argumentovať vyjadrením nesúhlasu s kvalifikáciou povahy predmetnej veci v odvolacom konaní. Z hľadiska základného práva na súdnu ochranu (čl.6 Dohovoru) niet nároku na to, aby civilná vec na rozdiel od trestnej veci musela byť nevyhnutne posúdená v dvoch inštanciách.

66. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozsudok v jeho napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

67. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovanému v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

68. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).